

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ZI.

Pe unu an 12 fior., pe șese luni 6 fior., pe trei luni 3 fior.
România și strălucitate:
Pe unu 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULU XLVIII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se retrămit.

N° 191.

Mercuri 28 Augustu (9 Septevre).

1885.

Brașov, 27 Augustu (8 Sept.) 1885.

Tinerimea maghiară universitară din Clușiu a ținut Dumineca trecută, precum scim, din incidentul „proclamației revoluționare valache“ o adunare mare în Mănăstură.

La acestu meetingu s'a întâmplat unu lucru neașteptat.

Studentii maghiari, în zelul lor de a lua în apărare tendințele și scopurile Kulturegyletului, au ajuns la o concluziune, care cuprinde o desavuare completă a acestor tendințe și scopuri.

Foia maghiară opozițională din Clușiu se întreabă în numărul său cel mai nou nu făr de orecare îngrijire, „că ce va fi acum după proclamația revoluționară valachă?“

Pre când amintita foia își spârgea capul asupra acestei importante întrebări, studenții unguri dela universitatea din Clușiu erau în clar despre aceea ce ar trebui să urmeze fără întârziare.

Trebuie să învățăm românesce: eată în puține cuvinte esența hotăririlor luate de meetingul studenților unguri.

Se înființază în Clușiu cu mare încordare a puterilor materiale din partea Ungurilor din Ardelu o reuniune de „cultură.“ Se face mare sforță în țără cu scopul acestei reuniuni, care este lățirea limbei maghiare între Români și Sași. Insultele cele mai grobriane li se aruncă în față celor ce nu aprobă tendințele acestei reuniuni, ei sunt declarați de dușmani ai statului, care numai prin răspândirea idiomului maghiar s'ar pute susține.

Și după ce se face atâta gălăgie și veltă cu marile scopuri ale Kulturegyletului, junimea universitară maghiară din acelaș oraș, care este Mecca fanaticilor, vine și printr'unu singuru punctu alu hotăririlor meetingul său răstornă întreaga temelie a acestui „Kultur-egylet“, care pretinde, că numai prin lățirea limbei maghiare se pôte întări statul și se pot feri poporele lui.

Deodată în fața unei manifestații anonime „revoționare“ tinerii unguri proclamă necesitatea lățirii limbei române între Unguri, căci recunosc că acesta este singurul canal, prin care ei se pot înțelege cu poporul român, fiind puși în pozițiune de a-i esplică scopul statului și de a delatură tôte neînțelegerile.

Numai eri s'a constituitu Kultur-egyletulu și astăzi însăși junimea maghiară mărturisece în fața lumii, că scopul lui, încât privește răspândirea patriotismului între Români și Sași, este greșit, căci spre a fi cu putință aceasta trebuie să se lățească mai întâiu cunoștința limbei române între Unguri.

Noi n'am put decatu să felicităm tinerimea maghiară, decă hotărirea ei de a învăța limba română ar fi serioasă. Căci această tinerime, care e chemată mâne poimâne să ia parte la conducerea trebilor statului, în adevăr numai atunci pôte înțelege durerile și necazurile poporului român și numai atunci se pôte convinge cătu de maltratatu și nedreptățitu este el. când îi va auți plângerile din gura lui.

Pe noi țiaristii români nu vreau să ne credă

nici tinerii nici bătrânii unguri, cu tôte că înșiși sunt convinși că noi trebuie să cunoșcem mai bine decatu ei suferințele poporului român, pentru că-i înțelegem limba și stăm în contactu zilnicu cu el.

Este unu fatalu prejudețiu cu privire la cărturarii români, ce a turburatu judecata studenților maghiari la meetingul de Duminecă. Dér ei sunt tineri și de aceea nu ne mirăm că le lipsesce firmitatea logică, și se contradic.

Decă ar fi fostu mai pătunțori, aru fi trebuit să recunoscă și aceea, că nu sunt competenți a condamnă atitudinea foilor române, pe cătu timpu ei nu înțelegu nici ce scriu aceste foi, nici ce vorbesce poporul român.

Se fi așteptatu dér junii maghiari să secere mai întâiu fructele colegiului de limba română, ce au hotărît a-lu înființa, și atunci numai să se fi pronunțatu asupra atitudinii foilor române.

Le ertăm înse studenților maghiari din Clușiu, căci, repetim, sunt tineri și ceea ce e mai mult: n'am pierdut speranța că vor învță odată și românesce!

Junimea universitară în contra „irredentei“ valache.

Sub acestu titlu cetim în „Ellenzek“ dela 7 Septevre c.:

Junimea însulețită și patriotică dela universitatea noastră a ținut eri în Monoșturul Clușului unu mare meeting sub președința contelui Teleki Laszlo. În această adunere s'a luat la propunerea lui Sztupjar Samu și Teleki Laszlo otărirea următoare:

Junimea dela universitatea „Francisc Iosif“ din anul 1885—86 declară unanimu în ședința ținută la 6 Septevre c., că arde în modu sərbătorescu unu exemplar din proclamația revoluționară și de înaltă trădare, ce a fostu dată de irredenta română și a fostu răspândită în țera noastră în mii de exemplare, dându și prin această espresiune viuă alipirei sale cătră tron și cătră ordinea legală esistență.

1) După ce proclamația este unu atacu îndreptat directu în contra Kultur-egyletului declarându-l de cea mai miserabilă făptură a seculului alu XIX-lea: junimea își exprimă din nou cea mai mare alipire cătră scopurile culturale și economice urmărite de această reuniune și din acestu incident a) se declară mai întâiu spre înaintarea scopurilor ei culturale de membrul ei vecinic; b) cu privire la scopul ei economic însă ea incepe în memoria acestei proclamații cu realizarea ideii de a protegia industria din țără, recomandată de Kossuth Lajos, obligându-se moralicește fiecare ascultătoru, că va lucra și va stăru or și unde îi va fi cu putință în favoarea articulelor industriale din țără.

2) Cu privire la aceea, că înaltele nisuințe umane, civilisătoare ce stau pe baza sfântă a continuității de dreptu, sunt întortochiate atatu de cătră irredenta, cătu și de cătră elementele turbulente pe cōrda „Gazetei“ și a „Tribunei“ și că în adevăr proclamația este o urmare a muncii acestor foi: rugăm pe consiliul universitaru că pe aceste două foi agitătoare și subminătoare de stat să le escludă din sala de cetire a bibliotecii universitare.

3) pentru ca însă nu cumva hotărirea noastră să fiă privită dreptu șovinismu, avend în vedere, că nu înțelegem înstrăinarea amicilor noștri români și atitudinea lor, și spre a arăta bunele noastre inclinări și ca să putem să facem pe poporul sedus să înțelegă înaltele scopuri ale statului maghiar și să putem împărăștia neînțelegerile: hotărîm, că vom constitui unu colegiu de limbă și istorie română printr'unu individ capabil la acesta și recunoșcem de a noastră datoriă de a visita în număr cătu de mare acestu colegiu.

În fine declarăm, ceea ce de altminte n'ar fi necesar de a accentua, numai spre a ne apăra în contra acuzărilor, că atatu față cu frații noștri

universitari români cătu și față cu frații noștri cetățeni români — în mijlocul spiritelor ațitate prin proclamațiune — nu numai vom observa și de aici încolo atitudinea liniștită, leală, serioasă și iubitoare, ci ne vom strădui în totdeuna cu tōtă inima și cu totu sufletul ca față cu singuraticii turburatori, de cari voru esista totdeuna, să ne apărăm cavaleresce, ér cătu privesce pe contrarii noștri ne vom nisui să împărăștiăm în modu amicabile neînțeleșă lor înstrăinare.

Trăescă patria! Trăescă regele ungaru! Trăescă reuniunea de cultură maghiară din Ardelu:*

„Ellenzek“ ne spune, că 200—300 studenți unguri au luat parte la această întrunire, care a decurs în cea mai mare ordine. Spre esecutarea hotăririlor de mai sus s'a alesu o comisiune de 30 membri. După adunare tinerimea în corpore a mersu să vedă portretul espusu alu lui Kossuth, pe care l'a salutatu cu entusiastice strigări de eljen.

„Revoluțiunea valahă“

Continuăm cu reproducerea în resumatu a celor ce scriu foile unguresci despre proclamațiunea „irredentistă.“

„Budapester Tagblatt“ dela 4 Septevre n. scrie:

»Dacă ne gândim înderēt la turburările antisemite din Ungaria și la esecesele din Croația, atunci cea mai nouă agitațiune română n'o putem lua așa ușor. Provocarea la devastare, omor și jăfuire, amalgamizarea cestiunei naționale cu cea socială, precum o aflăm în scrisorile incendiare, pôte ridica o flacăra care ar bantui cu putere în Ungaria sudică și în Ardeal. Dacă pentru Ungaria pôte fi vr'odată periculă o cestiune de naționalitate, atunci este cea română. Aci e vorba să fim prevădători și guvernul ar trebui să caute să înlătore materia aprindătoare, care e grămădită ici și colo. Înțelegem prin acesta momentana nemulțămire a unei părți din populațiunea română. Această nemulțămire însă se nu caute a o înlătura prin represalii, căci presiunea produce contra-presiune; din contră să procedă cu prevedere la lucru, ca nu cumva solgăbirul „aviticu“ să vină la idea, că Româniul în Ungaria este proscris. Ațitătorii și agitatorii merită cea mai aspră pedepsă și sperăm că de acesta nu vor scăpa, dér guvernul ar trebui să țină sēmă și de aceea, ca să deosebescă între vinovat și nevinovat și să nu mărească mai mult răul prin prea marele zel alu organelor. Irredenta română încă n'a prinsu picioru în Ungaria și până în ora acesta încă n'a cădutu nici o scântie în materia aprindătoare.“

„Neues Pester Journal“ dela 4 Septevre n. scrie:

»Despre consecințele proclamațiunii asupra relațiilor noastre cu statul vecin nu vorbim bucuros în acestu moment. Da, între această smintită proclamațiune și între cuprinsu n'am put atribui o legătură peste totu nici celei mai șovinistice politice a României. Căci or cătu de rele aru fi intențiunile ultraștilor români, aceștia și-au păstrat încă destulă înțelepciune, ca să scie, că există și unu altu modu de îndreptare a granițelor între Ungaria și România și unu altu modu de unire a tuturor Românilor, decum o înfățișeză fantasia aprinsă a unor fanatici. Celu puțin ar fi unu procesu mai naturalu deși neegal și mai întemeiat în totu cursul dezvoltărilor internaționale, ca o mare putere condusă de tradițiunii europene și de o influență decisivă să aducă pe unu vecin neliniștit și supărătoru simplu sub stăpânirea sa, decatu ca să se arondeze, pe cheltuiala unei asfelu de puteri, unu regatu nou nouț în formatul (mărimea) unui buzunar de jiletă.*

Voci maghiare despre parastasul lui Iosif II.

Nici parastasul intru pomenirea împăratului Iosif II n'a fost scutit de sbiciuirea preseii maghiare. Aru

voi „patrioții,” ca numai Kossuth să fiă sârbătorit câtă e în viață, și numai lui să i se facă parastase după moarte. Dar fiind că nu-i chip să stai de vorbă cu neînțelegetorii dela foile ungurești, să lăsăm să-și verse »Magyar Polgar» focul dela inimă:

»Românii agitatori, cari lucrează în contra noastră cu leopa (Așa se numește gura la »patrioți» — Red.) sângeră, plănuesc o nouă serbare. Ei vrău să serbeze pe 23 August (Spumele dela gură l'a făcut pe »M. P.» să uite și data de 22 August. — Red.) spre aducere aminte, că împăratul Iosif II acum o sută de ani a decretat libera migrațiune a celor legați de gliă. Ei văd deci în Iosif II un mare eliberator. »Gazeta» spune că primesc din toate părțile țării scrisori, în care e întrebată, că în ce mod s'ar putea serba această zi. La acestea răspunde ea, că fiecare să o serbeze după plac. Aceste scrisori abia că există și îndrăsnim a afirma înainte, că totă afacerea s'a fertă în creerii »Gazetei» cu scop d'a ațita poporul român. (Se îndoiesc »patrioții» de multe adevăruri, căci în creerii lor nu se ferbă decât utopii. — Red.) Avé-va noua ideă succesă? (A! avut! și încă mare. — Red.) Nu scim; dar atâta scim că numai rea voință și simțământul de ură pôte nascoci asemenea serbări streine. (Pentru »patrioți» da, dar nu și pentru noi. — Red.)

După ce foia »patriotică», care nu scie ce se petrece afară de granițele monarhiei noastre, se ocupă de starea jidovilor din România scriind neadevăruri și nimicuri și vrând să ne asemene cu jidovii de acolo, continuă:

»Noi nu sutem așa scrupuloși. Suferim ca naționalitățile nu numai să misce cerul și iadul în contra noastră, ci să ațite și în contra constituțiunii țării. Ce s'ar face în România, când jidovii s'au Germanii sau chiar Turcii din Dobrogea ară agita contra constituțiunii țării? S'ar umplă temnițele cu ei. Și noi i-am recunoșce dreptul d'a face acesta. În Ungaria ară puté face Ungurii același lucru și temnițele ară puté bășbăi de mulțimea agitatorilor. (Scie descreații dela »M. P.» că Ungurii când au venit din Asia ne-au găsit aci, ca să nu mai scrie prostii? Câtă pentru temnițe, poftescă să le umple, nu ne nspăimântă astfel de lucruri. — Red.) Noi însă îi lăsăm neatins (Va să dăcă nici în țera noastră nu sciu orbii dela »M. P.» ce se întâmplă cu cei mai pacinici cetățeni? — Red.), chiar mulți, cari mănăncă pâinea statului, agiteză contra statului, și cu toate acestea îi lăsăm să umble în dreapta și în stânga (Va să dăcă toți funcționarii maghiari, căci ei mănăcă pâinea statului, agiteză contra statului și totu nu se umplu temnițele cu ei? Apoi dreptate e asta? — Red.) Regele Carol merge la Pesta și vizitează esposițiunea noastră (Când? bine informațiilor dela »M. P.» — Red.) Puternic a fost curentul contra esposițiunii noastre. S'au exprimat în mod desprețitor despre ea și au agitat în adevăr contra ei. »Nu mergem la Pesta!» strigau ei. »Nu ne trebuiesc Ungurii!» Și acum regele Carol plăcă(?) dela Sinaia la Pesta, ca să arăte că România are mare trebuință de Ungaria. Și acum se formeză mari societăți care urmază exemplul regelui Carol. (Dacă societățile voră visita esposiția ca regele Carol, apoi stăm rău de tot. — Red.)

»Și de ce așa? De unde această repede schimbare? Brósca umflată a crăpat; cода coțofanei n'a putut suporta povara cea mare, ce-și inchipuse că o pôte suporta. Causa este foarte limpede și naturală. Europa a vizitat esposițiunea noastră și a simpatizat cu noi (D. e. Francesii. — Red.); mica Românie nu. Nu cumva micul cuib e o putere atât de mare, încât să se împotrivescă întregii Europe? Nu. Franca s'a aprins de mânia în contra României; ministru-președinte engles s'a declarat contra României; Rusia n'a dat nici odată nimic României, ci a știut numai să-și ia; Germania este aliata Austro-Ungariei. România are trebuință de Pesta; trebuie deci să vină acolo și să caute amiciția noastră. Marii politici, cari conducă afacerile României, se isbesc cu capul când de un părete când de altul. Ei comit multe neghobii, dar nu strică nimic, cel puțin învață să mērgă.»

Unde dai și unde crapă. Incepe foia »patriotică» cu noi, și se pomenește peste graniță.

SCRILE ȚILEI.

Ni se scrie din Deva următoarele cu data 6 Septembrie n: »Proclamațiile, ce se dăcă s'au trimis din România și care au fost numai o glumă făcută »Kultur-egylet»-ului, au produs mare spaimă. Ministrii de interne și de honveđi au ordonat ascuțitul baione telor și săbielor; s'au ordonat patrule de gendarmi și honveđi, care umblă ziua-noaptea ca nu cumva Românii să se »revolte.» Românii din Deva sunt urmăriți pas cu pas; în 6 Septembrie n. frații Hirsch, tipograf în Deva, au fost arestați; la avocatul român Hossu și în Casina română fiscalul reg. Horvath Simon cu un jude regesc au făcut perchișiți, dar fără rezultat.

Astfel cred că se va întâmpla în toate părțile unde sunt Românii. — *Unu devanu.*

—0—

Sub titlul »Calomniă» cetim în »Luminătorul»: »Temesvarer Ztg.» luând notiță despre »placatele revoluționare» ce ară circula și în comitatul Timișului, adaugă din cuvânt în cuvânt următoarele: »Als Verbreiter dieser Placate wird der Redakteur des »Luminatorul», Paul Rotariu, genannt.» (Ca răspânditor al acestor placate se numește redactorul »Luminătorului» Paul Rotariu.) Se înțelege cumcă această notiță a numitului jurnal a atins în modul cel mai neplăcut chiar și pe amicii noștri, în unii a provocat și o îngrijire, în alții o răcelă față de persoana redactorului dela »Luminătorul». Spre liniștirea acestora grăbim a-i informa cumcă afirmările notiței dela »Temesvarer Ztg.» sunt scornituri malițioase, lipsite de orice adevăr. Dar ca totuși o învinuire atât de gravă să nu rămână despectată, redactorele acestei foi, îndată după apariția acelei notițe, s'a prezentat la onor. procuror de stat și-a cerut însuși investigare criminală în contra sa, și rugându ca d. redactor dela »Temesvarer Ztg.» său respectivul raportor al său, să fiă provocat a da dovede în cauză, contra redactorei dela »Luminătorul». Așteptăm cu răbdare rezultatul investigațiunii, pre carele la timpul său nu vom întârzi a-l descoperi onoratului public. —

—0—

Duminecă s'au întrunit în sala Casei de tir (Schützenhaus) alegătorii partidei săsesce din țera Bârsei, cărora deputații Adolf Zay și Iohann Imrich le-au dat sēmă despre sesiunea trecută a dietei.

—0—

În Bosnia și Herțegovina se voră înființa încă 4 companii nouă și în același timp și patru state majore de batalion în stațiunile Serajevo, Banjaluca, Dolnja-Tuzla și Mostar. Prin urmare dela 1 Octomvrie voră fi patru batalioane indigene independente, compus fiecare din 360 de omeni în timp de pace. Cu soldații de tren atașați la escadronele de tren, sunt cu totul în serviciu activ v'r'o 2000 de Bosniaci și Herțegovineni.

—0—

După cum spune »Ellenzék», fișpanul comitatului Mureș-Turda br. Z. Banffy ar avea de gând să se retragă, ér în locu-i să se numescă fostul deputat Alexandru Deesy

—0—

Țiarele din România spun, că Bulgarii, voind a construi din nou un pichet pe teritoriul neutru dintre Dobrogea și Bulgaria, au luat prizonier 4 sau 6 soldați români ce păzeu la acel punct. În urma acestui act agresiv, Regimentul 1-iu de linia din Ostrov a ocupat cu forța fortul Arab Tabia respingându trupa bulgară ce voia a-l apăra. Guvernul român va cere printr'o notă esplicări cabinetului din Sofia.

—0—

»România Liberă» află că poetul Eminescu, care suferă de un picior, se află la Balta-Liman, aproape de Odesa; peste câteva zile, se va întorce deplin sănătos.

—0—

»Gazeta Sătenui» spune, că directorul său d. C. C. Datculescu a fost aclamat la 14 August a. c. ca membru al Societății Naționale de aclimațiune din Franca. Această societate are ađi 4 membri din România: M. S. Regele Carol, d. P. S. Aurelian, C. C. Datculescu și A. Lucescu. Figură mai înainte și regretatul doctor Davila.

—0—

Esperiențele făcute de curând la Ceptura, în România, pentru distrugerea filoxerii prin naftalină au reușit pe deplin, spune »Răsboiul». Se crede că întrebuințarea acestei substanțe va fi generalizată la toate viile filoxerate.

—0—

Ministerul justiției din România a alcătuit un tablou de toți falșii declarați definitiv de tribunale, dela 1875 până la finele lui 1884. Numărul falșilor din totă țera declarat definitiv în acest interval este de 1045, dintre cari 352 în Ilfov și 109 în Iași. Acest tablou va servi pentru constatarea recidivilor și pentru cunoștința autorităților și a institutelor de credit.

Pecatul beției.

De lângă Reghinul săsesce, 6 Septembrie.

I.

Stimate domnule Redactor! Nu numai în Câmpia a ajuns patima și a intrat pecatul beției după cum scrie domnul Corespondent în »Gazeta Transilvaniei» Nr. 170 și 171, ci preste totu locul vinarsul se bea prin popor cu desăvârșire în măsură mare.

Causa încât poporul preste totu locul s'a dat la bețură în măsură așa mare, este despre o parte ceea ce dăcă domnule corespondent: fōmea său nutremântul slab, despre altă parte însă este și aceea cauză, că bujagatăii (agitatorii) stăpanilor țilei cu ocaziunea alegerilor de deputați și a altor amployați dela ad-

ministrațiunea politică pe popor, pentru ca să-și pōdă ajunge scopurile, au început mai înainte de toate a-l adăpa cu vinars sub nume de »silviorium», rachi de drojdi de dreve și rachi de mere, sub cuvânt că acestea sunt bēuturi bune și alese, și mulți omeni cari mai înainte nu au bēut vinars, gustând odată bēuturile acestea domnesc și »bune», au început de acolo înainte a bea la vinars sub cuvânt că e »bun», fiindcă la cutare alegere de deputat sau altele, vinarsul care l'au bēut le-au cădat bine etc.

Au nu se vede și nu a observat nimeni, că începând dela alegerea de jude comunal până la fișpan și mai departe, cel din țera rol ilu jōcă bēuturile spirituose, și anumit spiritul și vinarsul? Decă corifei nu se folosesc de așa ceva, rămân pe jos. Apoi este lucru știut, că bēutura spirituosa pentru om e atrăgătoare, deja mai înainte corifeii încep a adăpa cu aceste bēuturi pe omenii cunoscători de carte, pe cari vēdându poporul de rēnd că nu se feresc de așa ceva, se îndemnă și bea și dēnsul, până ce mai în urmă, după ce puterea alcoolului li s'a suit în cap, rămân fără simțiri și conștiință adevărată, lucră și facă apoi toate la comanda mamelucilor.

Apoi cuiu cu cuiu se scōte afară: decă la cutare alegere sau la alte treburi a bēut sērmanul om și s'a îmbetă, i-a cădat rău și preste noaptea a fost bolnav, a doua zi a trebuit să bea din nou ca să se vindece, și totu așa au făcut până ce bēutul vinarsului i s'a făcut obicei, încât l'a suferit bine, și acum vinarsul e bēutura lui zilnică și de petrecere, ea îi reservesc atāt în bucuria, cât și în scārbă, supărare și necaz.

Și ca să credă cineva despre acestea ce scriu, voi produce un exemplu, faptă adevărată întâmplată.

În anul 1881, în comitatul Mureș-Turda, într'unul din cercurile electorale, s'a întâmplat o alegere de deputat la dieta țării ungurești, cu care ocaziune »după us» alegătorii de rēnd, mai înainte de a se începe votisarea, au fost tractați cu vinars, pită și slănină; erau între alegători juđi comunal și unii cărturari, cari până atunci nu au bēut vinars; însă ce să veđi, un argat de curte domnesc »prefectul oră ce a fost», ca să-i pōtă pe respectivi aduce acolo încât să bea vinars, pentru ca să vā în voia bună sērmanii omeni, le-a adus rachi pregătit din mere, despre cari cei sus atinși nici ideă n'au avut, dēră nici n'au știut că din mere încă se pōte ferbe și pregăti vinars, și atâta i-a sucit și rēsucit cu vorba lăudând rachiul de mere, până ce mai în urmă omenii au gustat din vinars; firesc că inghițitura cea dânteu pōte că a fost cam grețosă, dar după aceea a lunecat vinarsul fără greț binișor pe gāt în jos, s'au convins pre semne că vinarsul nu e tocmai rea bēutura, și în ziua de ađi, acei omeni nu numai că beau vinarsul de mere, ci totu vinarsul care le vine înainte.

Fără de aceea, în timpul de acuma vinarsul a ajuns la un preț bagatel, și se vinde mai pentru nimica; deja după cum scim cu toții, ocupațiunea fiilor lui Israel nu este alta, decât vinderea de vinars, în toate colțurile drumurilor de țera dau omenii de cărciume și care de care vinde vinars mai estin.

Așa este și așa se întâmplă pe la noi în jurul Reghinului săsesce.

În orașul Reghinul săsesce se află 7 fabrici seu mașine bine întocmite, cari ziua-noaptea în continuu ferb vinars; însă ce să veđă omul, că spiritul și vinarsul cât se pregătesc în acelea, nici pentru jurul Reghinului săsesce nu este de ajuns, deja în Magyar Reghin familia lui Baruch din Tergul Mureșului au fost mai fundat încă un depou (Propanația), din care se vinde vinars și spiritul en gros, pe lângă un preț bagatel.

Evreii din România »persecutați».

»Vocea Botoșanilor» dela 22 curent serie, că d. Gașpar Balasan, care ține în posesia o bucată de moșia pe la Adincata, lângă Burdujeni, fiind bolnav, a fost atacat în timpul nopței de nepotul administratorului său, un evreu anume Iancu Vatavu, și pe când nepotul, lovindu-l cu o hărdiță în cap, l'a doborât jos, sugrumându-l și maltratându-l cu picioarele, cinstitul vechil i-a spart comptuarul, de unde a luat 2500 lei, și ambii făcători de rele, părăsind victima în o stare fără nici un ajutor, s'au făcut neveduți; se crede că ei au trecut granița.

»Românul» dăcă diarul engles »Daily Telegraph», care în mai multe rânduri a vorbit de persecuțiunile israeliților din România, publică sub rubrica »Persecuțiunile israeliților din România» o telegramă din Paris, în care corespondentul spune, că o dōmnă englesă din România, a cărei imparțialitate și sinceritate nu pōte fi pusă la îndoială, îi scrie ceea ce a vēdut, privitor la israeliți, în timpul șederii sale de mai mulți ani în România.

Aprecierea sa asupra lucrurilor este cu totul în

lavorea României. Făcându alusiune la măsurile luate de către guvernul la diferite epoce și la purtarea unor Români, pe cari nimeni nu-i poate apăra, spune că și israeliții sunt uneori vinovați, și citează câteva cazuri recente unde aceștia s'au arătat foarte sălbatică către Români. Cu toate acestea Români n'au trimbițat peste mări ignominia israeliților. Autorul acestei scrisori este o persoană de inimă și de bună credință.

Printr'o regretabilă eroare la paginarea diarului s'au schimbat în numărul de erii textele la „Schită dela Asociațiune” și la „Adunarea din Băsești.” De aceea le mai publicăm odată în întregul lor cuprins.

SCHITĂ DELA ASOCIAȚIUNE.

Banchetul, concertul, balul etc.

Primirea cu care a întâmpinat atât publicul gherlanu fără deosebire de naționalitate, cât și Românii locuitori acolo și în deosebi comitetul de primire pe membrii „Asociațiunei” noastre în mijlocul lor, a fost dintre cele mai călduroase. Cu trenul de Vineri 28 Augustu au sosit în Gherla: vice-președintele Asociațiunei Dl. Iacob Bologa, decanul publicisticii române și secretarul George Barițu, cassarul Brote, Dr. Barcianu, Parteniu Cosma din comitet și mulți membri și iubitori de cultură națională. La gară au fost binevenți din partea comitetului de primire, și petrecuți până în oraș cu muzica orășenească.

Comitetul s'a îngrijit de quartire bune și comode pentru toți oșpeții, dintre cari o mulțime mare din toate părțile au sosit încă Vineri 28 Augustu. În această seară comitetul de primire din Gherla a aranjat în cofetăria orășenească o cină comună împreună cu seara de cunoștință. O cunună frumoasă de domne, domnișore, domni și tineri academici, au luat parte la această serbare, unde i se oferea fiă-căruia ce-i poftea inima, vedeai pe fața fiecăruia bucuria ce o simțea vădându-se în o societate atât de frumoasă și aleasă românească.

A 2-a zi, după serviciul divin, cam pe la 10 ore s'au început ședințele despre a căror decurs s'a relatat în liniile principale. La 2 ore p. m. s'a început banchetul oficios, la care au luat parte peste o sută persoane. Din motive necunoscute întreg publicului adunat, toatele cari cu această ocaziune estă ordinea zilei, astădată au fost interzise. A ridicat numai d. v.-președinte un toast pentru Majestatea Sa. La dorința publicului s'a conștitințat un toast comitetului redactorului „Calicului,” d-lui adv. Popa, în care acesta a demonstrat, că cuvântul coddă și derivațiunile lui, pe când în toate limbile universului însemnează regreș, pe atunci în limba română însemnează totdeauna progres. După acest toast d. vice-preș. Iacob Bologa își ridică pocalul în onoarea reprezentantului comitetului baronul Dioszegi și a celor 2 senatori reprezentanți ai comunei politice Gherla. La acest toast a răspuns în limba maghiară unul din cei 2 senatori, ridicându-și pocalul pentru membrii Asociațiunei, și accentuându, că cultura și literatura este care împreună și împacă națiunile și popoarele. Au mai voită a toasta și d-lui Medanu, d-er muzica pe lângă toate insistările d-itorilor de a asculta pre cunoscutul veteranu neînțetându de a cânta, toastul d-sale mi-a fost imposibil a-l auzi. Ceea ce privește serviciul la acest banchet avut a fost preste așteptare prompt și toate au fost în abundență spre îndestularea oșpeților.

Sera în 29 Augustu s'a ținut concertul în sala hotelului „Corona.” Un public foarte numeros a luat parte la acest concert, la care s'a executat următoarea programă:

1. „Cântec de jertfă” de L. V. Beethoven, pentru bas, cântat de d-lui Isai Popa. D-lui Popa are o voce sonoră de bas foarte desvoltată, modulul predării a fost excelent, er prin simțământul ce-lu exprimă și prin dulcea voci a electrisat publicul, care prin aplause frenetice a dat espreziune îndestulării sele cerându a auzi încă odată pe d-lui Popa. Ne putem mândri cu un asemenea cântăreț.

2. „Alla Stella confidente,” fantasi nocturnă de I. Leybach executată pre piano de d-șora Maria C. Popu. Acest punct a fost executat cu destulă precizie, ce documentează că d-șora Maria C. Popu cu timpul și pre lângă dorul, zelul și aplecarea ce arată de a se perfecționa în arta musicală, va ajunge această dorință.

3. a) „Inimiora răpită,” romanță, poesiă de Rășcan, muzică de A. Flechtenmacher, b) Il baccio de L. Arditti, cântate de d-șora Ana C. Popu, acompaniată pe pianu de d. E. Gocs. D-șora Ana posedă o voce de frumosu sopran. Intonarea curată și agilitatea vocii s'le au fost întâmpinate cu vii aplause ale publicului. De altcum d-șora Ana e cunoscută publicului din succesele secerate pre scena teatrului din Deșiu.

4. „Eremitul din Carpați,” poesiă de Andreiu Mureșianu declamată de d-lui George Simu. D-lui Simu a declamat cu tact și cu un simțământ adevărat româneșcu, reprezentându într-o totă pre acelui Eremit.

5. „Ernani” de G. Verdi, executată pre violină de d-șora Ana C. Popu. D-șora Ana a fost ascultată de public cu atențiune.

6. „Copila română,” poesiă de Iosif Vulcanu, declamată de Valeria Pavelea. Executarea acestui punct din programă a fost perfectă. Frumosa d-șora Pavelea, în costum național de Muntenia, cu tipu atrăgător și cu figura-i grațioasă, a declamat escelent și cu mult simțământ poesiă națională memorată. Această tână răică a Romei a mulțimit și animată peste așteptare întreg publicul, care a salutat-o cu aplause frenetice și cu strigătele de „să trăească” urmate după fie-care strofă. Tână mlădiță, care acum primată a debutat înaintea unui public așa numeros și ales, promite încă mult în viitor.

7. a) „Unde esci?...” romanță, poesiă de Th. Șerbanescu, muzică de George D. Cavadia. b) „Regina mea,” vals de Robert Planguette cuvinte române de Rașcan, cântate cu mult succes de d-șora A. C. Popu.

8. „Carneval de Bucarest,” de Francois Lorenz, executat cu eleganță pre pianu de d-șora Maria C. Popu.

9. a) „Noru de vijeliă” de Humpel. b) „Ciobanul” de Dima, cântate de d. Isai Popa.

10. „Marș triumfal,” executat pe violină și pianu de d-șorele Ana și Maria C. Popu. Publicul s'a depărtat cu suvenir plăcute dela acest concert. Onore tuturor debutanților.

După concertul tot publicul a luat cina în cofetăria orășenească. Cei bătrani și oșobiti de munca zilei s'au depărtat mai îngrabă, er junimea academică care arde de dor de a conlucra pentru înaintarea marilor scopuri culturale naționale solidar, întărind mereu legăturile de frățietate, s'a postat în jurul cunoscuților luptători și apărători ai limbei și culturai române Dr. Vasiliu Lucaci, Medanu, Vasile Podoba, Gerasim Domide, Pamfilie Grapini, ș. a. și în cea mai mare armonie și însuflețit că pot saluta în mijlocul lor bărbați așa meritați și Români adevărați, și-a petrecut la sunetul cântecelor românești executate de muzica dela Bistrița până în zorii de ziua. S'au rădicat mai multe toast, dintre cari amintesc primul alu preot. Domide pentru Dr. Lucaci, apoi a vorbit Dr. Lucaci pentru dulcea limbă și iubita națiune, carea în aceste timpuri e atât de periclitată și amenințată, punendu la inima fiecăruia de a le apăra și a folosi toate mijlocele legale precum și toate facultățile pentru limba și neamul lor, reducendu totul la motorul, păstrătorul și isvorul primu al simțământelor, la femea română, în a cărei onore și-a golit paharul. A tostat apoi preot. Podoba din Clușiu pentru cei doi distinși luptători pe tărământul culturai române ai națiunei, pentru Dr. Silași și Dr. Lucaci, aducendu-i de modelu fiecărui Românu și în special junimei. — Această petrecere plăcută va fi neuitată pentru toți cari au luat parte la ea.

În 30 Augustu, după sfeștania pomposului edificiu alu D-lui Nicolae F. Negruțu, s'au continuat ședințele, er după finirea agendelor d. vicepreședinte Iacob Bologa mulțimesc încă odată orășenilor și comitetului de primire, er în special Rvdss. D-nu canonicu Vasiliu Popu și D-lui Nic. F. Negruțu pentru zelul în conducerea afacerilor precum și pentru escelenta primire, dorindu-le viață îndelungată; er d-lui Stețiu, avocat, mulțimesc comitetului Asociațiunei și membrilor pentru onoarea dată și după acestea se ridică ședința hotărindu-se ca locu alu ținerii adunării generale în anul viitoru 1886 Alba-Iulia. — După finirea ședințelor mai toți oșpeții Asociațiunei s'au intrunit la banchetul strălucit dat în cofetăria orășenească de D-lui Redactoru N. F. Negruțu.

Sera în 30 Augustu a fost balul Asociațiunei. Rari vor fi și balurile cercetate de un public așa numeros și ales ca celu intrunit în sala frumos decorată a otelului Corona în astă seară. Încă pe la 8^{1/2} ore întreaga sală de danț precum și salele laterale gemeau de publicul numeros.

Petrecerea a fost foarte animată deși sala era îngustă și în deosebi căldura enormă; imbulzela mare împedea danțul în regulă alu rotundelor, er la Quadrile și Romane totu spațiul din sala mare și sala laterală erau ocupate de danțatorii postai în 4—6 colone în număr de peste 200 părechii. Cu toate acestea fie-care și-a petrecut escelent. Câte inimă tinere nu se voru fi umplut de simțăminte noue? Căți ochi atrăgători voru fi pătuns și magnetisat? La căți le va fi părut prea scurtă noțtea și ar fi dorit să nu se mai sfărșească? Nu o pot hotări, d-er numărul acestora de sigur va fi fost mare. Tineri plini de viață și gingașe domnișore de nu putei decide care e mai frumoasă, care posedă mai multe grații și care e mai plăcută ce cealaltă, se preumblau în viuă conversați prin salele hotelului, er când muzica cânta pentru danț, toți se aruncau cu o deosebită plăcere în valurile lui. O privelescă acesta, ce trebuia să înveselască inima fiecăruia.

Costumele naționale au fost foarte bine reprezentate toate porturile românești după țară și ținut s'au putut vedea la acest bal. Ecă o cunună aproape completă de domne și domnișore îmbrăcate în portul național: D-șora Coroianu (Clușiu) portu din Muntenia, D-na Isaci și D-na Podoba (Clușiu) portu din Moldova, D-na Fanni Lemeny (Iclod) portu muntenesc, D-na d-rului Danu (Mociu) portu de pre Câmpia, D-na Keresteșiu portu soșeneșcu, D na Kerebețu, etc. apoi D-șorele: Maria Roșescu (Clușiu), Virginia Germanu (Sombotelec), Valeria Pavelea (Năsăud), D-șorele surori Rațu (Turda), D-șorele surori Anna și Maria C. Popu (Gherla), D-șorele Pușcariu (Becleanu), Cornelia Anca (Săntejude), Maria Mureșianu (Clușiu), ș. a. m. în porturi naționale diferite. În costume de bal elegante și cu gustu întocmite au fost prezente D-șorele: Paulina Lucaci (Baia mare), Lemeny (Brașov), Camilla Dragomiru (Zelău), Nechita (Zelău), Roșescu, Popu, Alecsiu, Galea (Clușiu), Hossu, Munteanu, Mihali (Deșiu), Colceriu (Blașiu), Fülöp (T. Mureșului), Coroianu (Dobeca), Silași, Vărăreanu (Bistrița), Stețiu, Pordea, Suciu, Lupu (Gherla), Borgovanu (Gherla), Lemeny (Borsa), Morariu (Năsăud), Bercianu (Orman), ș. a. m. apoi D-șorele: surori Fülöp, surorile Maria și Carolina Vărăreanu (Bistrița), Aurelia Silasi (Bistrița), D-șorele: Ana și Sidonia Popu, Aurelia și Victoria Galea (Clușiu), Elena Bilțu (Baia mare), Cornelia Lupu (Gherla), Bercianu (Orman), Maria Turtureanu (Retegiu) și alte multe cari mă voru scusa căci din cauza mării mulțimi prezente mi-a fost absolut imposibil a le ține în evidență.

După finirea petrecerii fiecare s'a depărtat deplin mulțimit și cu o suvenir plăcută. Cu această ocaziune tinerii universitari au avut rara fericire de a saluta în mijlocul lor pentru câteva momente pe d-lui Redactoru alu „Gazetei Transilvaniei,” Dr. Aurel Mureșianu, care iubește atât de mult junimea. O suvenir plăcută și de-o întipărire neștersă voru fi în inima tuturor, cari au

fost de față, puținele d-er medușele cuvinte rostite de cel care luptă pentru adevăr și dreptate și nu și schimbă calea după împrejurări, er d-lui Redactoru s'a putut convinge că junimea română este și va fi la culmea misiunei tedeuna, și că în orice împrejurări ea este gata a-i da concursul său.

Acestea au fost momentele mai însemnate ale petrecerilor arangiate cu ocaziunea adunării Asociațiunei în Cherla.

Rodna vechiă la 3 Septemvre 1885.

Dinu.

ADUNAREA DIN BĂSEȘTI.

Adunarea despărțământului XI alu „Asociațiunei transilvane,” ținută la 11 Augustu n., s'a deschis printr'un discursu rostitu de d. Alimpu Barbolovicu, vicarul for. alu Silvaniei și directorul despărțământului XI.

D-sa dișe, că națiunea română trebuie să desvölte o activitate culturală îndecită, ca să înlocuiască pierderea ce a suferit-o în urma atător nenorociri. Constată cu bucurie, că și până acum „Asociațiunea” a făcut pași gigantic spre scopul ce și l'a propus: cultura poporului român. Amintesc pe acei bărbați mari, ca Șagana și Șuluțu, cari au pus piatra unghiulară a acestei instituțiuni culturale a neamului românesc, și căroră le datorăm recunoștință, precum și pe acei bărbați, cari aflându-se încă în viață lucrăză mereu la edificiu culturalu românesc.

„Asociațiunea, continuă d. Alimpu Barbolovicu, corăspunde deplin misiunei sale. A produs și produce fructe literare, a încuragiat și încuragiază industria și meseriile, a îngrijit să dea o direcțiune rațională economiei, prin ajutoarele create din fondul ei, care e proprietatea națiunei, a înlesnit perfecționarea tinerilor pe toate carierele vieții sociale, a contribuit la cultivarea poporului ajutându școlele populare, în timpul mai recentu a făcut sacrificii însemnate pentru răspândirea industriei și meseriilor în sinul națiunei române. Resultatul lucrărilor Asociațiunei este și de aci înainte condiționat de zelul, înțelepciunea și tactul conducătorilor pe de o parte, pe de alta de zelul, ce întreaga națiune va desfășura și de mijlocele ce-i va pune Asociațiunei la dispozițiune, pentru ca să înainteze edificarea templului, ce va adăposti limba și naționalitatea noastră.

„Ore fii națiunei noastre române implinescu-și toți datorințele lor morale și materiale intru promovarea scopului Asociațiunei noastre? Pentru că națiunea noastră e mama tuturor, literatura e averea comună a națiunei, er poporul talpa, fundamentul națiunei. Inteligenței române, în prima liniă, fiă bisericească fiă mirenă, începdu dela treptele cele mai înalte până la cea din urmă, carea vine în atingere cu poporul, îi incumbă datorința sacră de a sprijini și a cultiva literatura națională și a provoca cultura poporului, pentru că inteligența, crescută din sudorea națiunei și parte mare nutrită cu presura românească, prin sprijinirea scopului Asociațiunei, a acestui focalu alu națiunei, nu face altu ceva decât presteză tributul capitalului primitu dela mama națiune. Însă de că vomu privi preste inteligența națiunei noastre române, cu durere vomu afla bărbați inteligenți cu pozițiune însemnată, precum între bisericani așa și între mireni, cari dela întemeierea Asociațiunei noastre încă nici cătu unu grăunte de nisip succursu spiritualu său materialu n'au dat.

„Dar îi întreb eu pe aceștia, nu li este și lor mama națiunea română? Nu i-au sbătut și denses pieptul ei celu apăsatu de suferințele și greutățile seculare? Nu i-a crescut și pe ei națiunea? Său nu le-a fost ea mamă dulce, care i-a trecut înnotându cu denses strinși la pieptul ei printre valurile necazurilor?”

„Acesta se știe că se voru vără preste denses lacrimile mamei națiuni! — Unii s'au făcut membrii ai Asociațiunei, dar său din nepăsare, său din interese condamnare au încetat cu plățirea taxelor, său au repășit faptic; aceștia merită disprețul soldatului, care calcă în picioare drapelul căruia a jurat credință; dar pe aceștia îi vor ajunge nu numai lacrimile, ci și blăstemul mamei lor, de care s'au lăpădat.

„Pre lângă zelul și întinderea succursului moralu și materialu prestatu până acuma de către o parte a inteligenței române, ajungerea scopului măreț alu Asociațiunei nu este în destul asiguratu, pentru că pretenșiunile juste ale națiunei — între împrejurările timpului prezinte — față cu Asociațiunea s'au înmulțit; pentru că s'au sporit indignțele și postulatele timpului față cu națiunea noastră, carea pe cariera culturai voesc și dorește a cuprinde locu între națiunile Europei civilizate; prin urmare, de că fii națiunei și mai vortosu inteligența națiunei române, căreia i-a încredințat providința conducerea destinelor națiunei, voesc să ocupe mama lor — fca gloriosei Rome străbune — locu în concertul poporilor Europei civilizate să-și recunoască de datorință sacră a desfășura unu deosebitu zelu intru îmbrățișarea cauzei sublime a Asociațiunei, să-și recunoască de datorință fie-care Românu inteligentu a se face membrul Asociațiunei, pentru că pe unu individ său familiă română sacrificiu anualu de 5 fl. și încă și în 4 rate primiți și dați pe altarul națiunei, adecă sie-și, nu-lu pote sereci, er capitalul națiunei, celu materialu și culturalu, se va mări și națiunea va înflori. Asociațiunea noastră îmbrățișeză și cultura poporului țeranu; este datorința inteligenței dară a deștepta pre unu nostru popor, pentru ca să prieacă și elu idea și scopul Asociațiunei și să-lu primescă de alu său aducendu-lu în legătura aceleia prin întemeierea agenturilor comunale, mijlocind astfel ca lumina culturai naționale să se reverse și în sinul ei, pentru că numai de că inteligența și poporul țeranu cu pași egali voru progresa pe calea culturai, amăsurat indigențelor sale spirituale și materiale și corespunderu cercului său de activitate, și numai unu neam a căruia inteligență și popor este îndulcitu de cultură, este în stare de a coră-

punde cu scumpătate obligămintelor sale sacre față cu religionea străbună, cu națiunea sa și patria sa mamă, pentru a cărora înflorire trebuie să trăiască și să asude neîntrerupt.

INSCIINȚARE.

Inmatricularea scolărilor la școlile medii gr. or. române din Brașov se face în 30 și 31 Aug. și în 1 Septembrie 1885. Scolarii însoțiți de părinții sau tutorii lor se vor prezenta spre acest scop în zilele numite dela 8—12 ore a. m. în cancelaria Direcțiunii. Cei ce s'ar prezenta mai târziu vor proba cauza întârzierii cu testimonii medicale demne de credință, sau cu alte testimonii valabile, la din contră vor fi respinși dela înmatriculare.

Examenele de primire și de repetițiune se vor ține în zilele de 30—31 August 1885 dela 3—6 ore p. m.

Brașov, în 26 August 1885.

Direcțiunea Școlărilor medii gr. or. române
St. Iosif, Director.

DIVERSE.

Cununia. — D. Ioan Popă din Doboca, teolog abso-lut de Gherla, și d-șora Emilia Gradovici și-au serbat cununia în 6 Septembrie n. în biserica gr. cat. din So-meșiu-Uilac.

**

Rosa. — Cetim în „Gazeta Sătenui”: In limba-giul florilor, vedem că s'a dat mai multe embleme rozelor, după culorea sau frumusețea lor. Astfel se știe, că roza albă este emblema »inocenței»; roza cu o sută de foi a »amurului ușor» sau »inconstant»; rozele de lună a »frumuseții eterne»; bobocul de roză o »tână fată»; roza galbenă e emblema »infidelității»; roza mușchiosă a »amurului voluptuos»; roza mică, ce se numește și pomponă, a »frumuseții ferme-cătore»; roza simplă a »simplicității»; și în general roza are ca simbol »frumusețea». Eu i-aș da însă, pe lângă această din urmă emblemă, și pe aceea mai neme-rită a »Vieții». Gentilele mele cetitoare, nu sunt ore de pă-rerea mea? Inchipuiți-vă, că sunteți într-o grădină fru-mosă, că e în luna lui Mai și că sutele de feluri de roze sunt toate înflorite, și se întrec una cu alta prin farmecul culorilor și prin parfumul ce 'lă exală florile lor. Printre voi, amabile cetitoare, dați-mi voi să mă strecur și eu, și toate împreună să admirăm încă odată natura în una din cele mai frumoase creațiuni a sa, căci

imi inchipuesc că toate iubiți florile, deoarece toate aveți inimă bune, suflete înalte, și sentimentul frumosului e adencu închis în sinul vostru. A nu iubi cineva florile și mu-sica, după mine, nu pte fi decât un om cu sufletul negru de negre pcate, cu inima seacă de orice simțire, iar spiritul și mintea un haos, o prăpastie. Dar sunt convinsă, că astfel de monstruoșități nu le-ar erta na-tura, mama tuturor, ca să fie eșite din sinul său și să existe între creaturele sale. Revin dar la ceea ce spunem mai sus, adică la frumoșă noastră primblare prin paradisul rozelor. Vedem la o tulpină o roză roșie închisă ca flacăra de foc. E atât de frumoșă, culorea'i atât de via, încât, atrase spre ea, ne re-peșim fiecare ca să 'i respirăm parfumul, s'o admi-răm și să ne gătim cu ea. Printre noi sunt bălane cu ochi ce cred că sunt căduți din cer, și ocheșe cu ochi ca fundul cel mai negru de abis. Se dice că ochii la om sunt oglinda inimei. Cer ertare, d'a nu fi de ideea acesta, tuturor acelora care se închină ei, dar iată pentru ce dice că nu se pte ceti în ochi. Pu-teți vedea ce este în ochiul cel albastru, sau puteți p-trunde ceea ce masa de aer, sau cerul, ne ascunde? Puteți vedea ce este în ochiul cel negru, ori puteți p-trunde în fundul de prăpastie, să știți ce domneșce în al lor întunec? Nu! Cerul și abisul, ochiul deschis sau negru, nu pot fi sondate în adencimea lor. Dar roza noastră ne așteptă, căci frumusețea sa știe că nu va perde, și va face să câștige tot atât fiind pusă într-o costiță neagră, sau în una aurie. Ajungem la tul-pină, și cu nesațiu, pe rând ne îmbățăm de parfumul rozei; apoi, una dintre noi, gelosă ca o alta să n'o pta lua, întinde al său braț spre mândra tulpină; iar când și-lu retrage ea ține roza în mână. O picătură curge din degetul ce-a rupt'o, și cădend se cufundă cu roșul dela flóre. Roza e frumoșă, ne atrage, ne apropiăm, o respirăm și-o rupem. Atunci ea ne arată că e em-blema vieții, în care totul ar fi frumos ca și roza, și am admormi îmbățat de fericire ca de parfumul său, decă spinii săi nu ne-ar înțepa spre a ne scote un strigăt de durere și dacă amărăciunile vieții nu ne-ar arăta, că roza și cu dansa sunt două surori bune, și totu ce e frumos ascunde și durere. In is-toria chiar găsim sub numele de Roza, mai mulți omeni ale căror nume au rămas nemuritoare în veacuri. Don Pedro I, imperatorul Brasilei (născut la 1728 pro-clamat imperator constituțional, la 1882 și mort la 1834) înființă la 1822 — spre amintirea căsătoriei lui — ordinul Rozei, care are ca insigne o stea, cu șase raze de email alb, brodată cu aur, și atarnată de o

panglică roză cu margina albă, ér în mijlocul stelei, se vedu inițialele, P. A. (adică Pedro și Amelia, numele împărătesei soia sa) și cu inscripția Aurora și fidelitate. In al XV-lea secol, resbelul civil iscat în Anglia prin rivalitatea ce există între casele de Lancaster și d'York, purta numele de, »rșboiul celor două roze, căci șeful Casei de Lancaster purta ca semn dinsting-tor o roză roșie, ér șeful Casei d'York purta o roză albă. Roza e numele nnei sfinte, ce se serbeză la 30 August. Născută la 1586 la Lima capitala Peruviului în America de sud, muri la 1617. Se dice, că părinți săi cădend în miserie, tatăl său o certa când ea își lua bucată ei de pâne și o împărțea la cei mai săraci, astfel într'o și tatăl său vedend'o că pleacă avend ceva în șorțul său și sciud că trebuia să fiă partea ei de pâne, o rechiemă și îi ceru cu supărare să'i arăte ce are în șorț, dēnsa nu îndrășnea să'i arăte, căci știe că fusese adesea-ori certată pentru că 'și da pânea, atunci tatăl său cu nerăbdare, se repezi și'i scose șorțul din mână. Mare fū mirarea lui însă, când vedu, că Roza nu avea pâne în șorț, și mai mare încă, a Rozei, care știe că avusese pâne. Printr'o minune pânea se schim-ba în roze pentru a scăpa pe Roza de supărarea ta-tălui său.

**

Instrucțiunea publică în Japonia. — Instrucțiunea pu-blică în Japonia se află organizată după metoda euro-penă. Pe lângă ministerul instrucțiunii publice, există la Tokio o universitate, cuprindend facultățile de drept, de litere, de medicină, în care instrucțiunea este pro-fesată de 90 profesori, într: cari 14 străini. Profesori străini sunt cea mai mare parte medici germani. Nu-mărul studenților cari frecuentă cursurile este de 1200, și 600 urmază cursurile preparatorii. Instrucțiunea secundară este dată în 160 stabilimente situate în dife-rite puncte ale imperiului. Numărul școlărilor primare comunale este de 30,000; 30 de școli normale furnizează personalul profesoral la aceste număröse școli. La Tokio există o școlă normală super-ioră, un fel de școlă model pentru fete, o școlă de arte și meserii, o școlă de limbă străine, în care se învață limbile fran-cesă, englesă, germană, rusescă chineză și coreană. Școli de comerț, școli profesionale, există în totu impe-riul. In fine o școlă de ingineri atașată la ministe-rul lucrărilor publice și una de agricultură sunt în-ființate totu la Tokio. Statul plătesce burse număröse la aceste două școli.

Editor: Iacob Mureșianu.

Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursul la bursa de Viena

din 7 Septembrie st. n. 1885.

Rentă de aur 4%	98.95	Bonuri croato-slavone	102.50
Rentă de hârtie 5%	91.25	Despăgubire p. dijma de vin	97.75
Imprumutul căilor ferate ungare	148.50	Imprumutul cu premiu ung.	118.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (1-ma emisiune)	98.20	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	123.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (2-a emisiune)	124.—	Renta de hârtie austriacă	82.85
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (3-a emisiune)	109.25	Renta de arg. austr.	83.40
Bonuri rurale ungare	103.—	Renta de aur austr.	109.60
Bonuri cu cl. de sortare 102.—		Losurile din 1860	139.25
Bonuri rurale Banat-Ti-miș	103.—	Acțiunile băncii austro-ungare	869.—
Bonuri cu cl. de sortare 102.—		Act. băncii de credit ung. 287.—	
Bonuri rurale transilvane 103.—		Act. băncii de credit austr. 286.10	
		Argintul — Galbin	5.87
		impărătesc	9.91 1/2
		Napoleon-d'or	61.25
		Mărci 100 imp. germ.	124.90
		Londra 10 Livres sterlinge	

Bursa de București.

Cota oficială dela 12 August st. v. 1885.

	Cump.	vënd.
Renta română (5%)	88	89
Renta rom. amort. (5%)	93	93 1/2
» convert. (6%)	88	89
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	100 1/2	101 1/2
» » » (5%)	85 1/2	86 1/2
» » » (7%)	98 1/4	99 1/4
» » » (6%)	91	92
» » » (5%)	82 3/4	83 1/2
Banca națională a României		
Ac. de asig. Dacia-Rom.		
» » » Națională		
Aur	10 3/4	11 1/4
Bancnote austriace contra aur	2.02	2.04

Cursul pieței Brașov

din 8 Septembrie st. n. 1885.

Bancnote românesce	Cump.	8.83	Vënd.	8.88
Argint românesc		8.75		8.80
Napoleon-d'or		9.86		9.90
Lire turcesce		11.12		11.20
Imperial		10.10		10.20
Galben		5.82		5.88
Scrisurile fonc. »Albina»		100.50		101.—
Ruble Rusesc		123.—		124.—
Discontul		7—10 %		pe an.

Numere singuratică a 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei” se pot cumpăra în tungeria lui I. Gross.

282 szám—1885.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a balásfalvi kir. járásbiroság 945, 1230—85 számu végzése által Patifa Rubinnak javára Popa Ion Burlea ellen 33 frt- 6 kr. tóke, ennek 1885 év martius hó 11 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 58 frt. 7 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 310 frt. becsült 1 drb 8 éves fehérszörű kisborjus téhen 10 drb anyajuh, 2 drb 4 éves fehér szörű tulokból álló ingóságok nyilvános árverés után eladatnak.

Mely árverésnek a 1252—1885 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis besenyő községében az alperes lakásán leendő eszközésére 1885-ik év September hó 18-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881 évi LX. t. cz. 107 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881 évi LX. t. cz. 108 §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Balásfalván 1885-ik évi September hó 5 napján.

Thát György,
kir. bírósági végrehajtó.

Restaurațiune nouă în Prund!

Subsemnatul am onore de a aduce la cunoștința onoratului public, că am deschis o

Restaurațiune

în fosta casă a repausatului Nicolae Măciucă din Prund, suburbiul Scheiu sub Nru. 429a, împreună cu o

Arenă de popice (Kegelbahn)

bine aranjată atât pentru *veră*, cât și pentru *ernă*, pelângă acesta voi fi provăduț în totdeuna cu *beuturi bune*, precum și *bere rece* și *proșpetă* din *fabrica Hajek*, cu *mâncări reci gustose*, cu *prețuri forte moderate* și *serviciu prompt*.

Apelând la concursul binevoitor al onor. public Prund și la inteligența ecestui cerc speru a fi încuragiat cu o cât mai numărösă cercetare.

Cu distinsă stimă

Ioan Bratu,
proprietar.

(1-3)